

Voorstel aan de gemeenteraad

Datum besluitvorming college
11 maart 2025

Portefeuillehouder
drs. A. Splinter

Datum vergadering
22 april 2025

Onderwerp

Herstelbesluit Energielandgoed Wells Meer 2025

Aan de raad,

Inleiding

Op 9 februari 2021 heeft u het bestemmingsplan Energielandgoed Wells Meer vastgesteld. Op 25 april 2022 heeft u voor enkele onderdelen van dit bestemmingsplan een herstelbesluit genomen. Tegen het bestemmingsplan is beroep ingesteld en de zitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 23 februari 2024 plaats gevonden. Vervolgens heeft de Afdeling op 24 december 2024 uitspraak gedaan.

Uit deze uitspraak blijkt dat we binnen 20 weken twee gebreken in het bestemmingsplan Energielandgoed Wells Meer moeten herstellen. Het gaat om het de motivering van de "eigen" geluidsnorm van de windturbines en de motivering van de landschappelijke inpassing voor de Wezerweg 16a. Aanvullend stellen we een wijziging voor die betrekking heeft op tonaal geluid.

Voor de geluidsnorm van de windturbines is het ook wenselijk een herstelbesluit te nemen voor de omgevingsvergunning van de windturbines. De bevoegdheid hiervoor ligt echter bij ons college. Wij zullen daar dan ook separaat een besluit over nemen.

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden. Voor het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning geldt dat het recht zoals dat gold ten tijde van het nemen van die besluiten bepalend is tot dat de besluiten onherroepelijk zijn.

Relatie met begroting/ coalitieprogramma/ speerpunten

De gemeente treedt bij Energielandgoed Wells Meer op als initiatiefnemer en primaire risicodragers. Onderhavig voorstel heeft geen betrekking op deze privaatrechtelijke rol maar op de publiekrechtelijke taak van de gemeenteraad als bevoegd gezag om een bestemmingsplan vast te stellen. Het nemen van het herstelbesluit draagt bij aan het afronden van de ruimtelijke procedure van het Energielandgoed.

Argumenten

Op 24 december 2024 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in de beroepsprocedure over het bestemmingsplan Energielandgoed Wells Meer.

In deze uitspraak past de Afdeling een bestuurlijke lus toe. De raad en het college moeten binnen 20 weken na verzending van de uitspraak de gebreken herstellen. Het betreft hier wijzigingen op twee onderdelen, geluidsnormen voor de windturbines en de landschappelijk inpassing van de Wezerweg 16a.

Aanvullend een wijziging die betrekking heeft op tonaal geluid. Deze komt voort uit het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving en het PlanMER die het Rijk op 12 oktober 2023 heeft gepubliceerd en deze biedt extra bescherming tegen geluidhinder van het windpark.

Hieronder wordt nader ingegaan op de drie voorgestelde wijzigingen van het bestemmingsplan ELWM.

De Afdeling heeft twee gebreken in (de onderbouwing van) het bestemmingsplan ELWM geconstateerd en daarvoor een herstelopdracht gegeven. Beide herstelopdrachten zijn (kort) beschreven in rechtsoverweging 77 van de uitspraak. De uitspraak is bijgevoegd als bijlage. Deze rechtsoverweging, voor zover hier van belang, luidt als volgt:

"77. (...)

Met het oog op finale geschilbeslechting zal de Afdeling op grond van artikel 8:51d van de Awb de raad en het college opdragen om met inachtneming van hetgeen onder 16.4 en 48.4 is overwogen binnen 20 weken na verzending van deze uitspraak de daar omschreven gebreken te herstellen. De raad en het college kunnen dit doen door in de planregels en de vergunningvoorschriften alsnog een eigen norm voor het aspect geluid op te nemen die is voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering, of een ander besluit te nemen. Verder dient de raad deugdelijk te motiveren hoe de belangen van [appellant sub 4] zijn betrokken in de belangenafweging en waarom landschappelijke inpassing op zijn perceel niet noodzakelijk is, of een ander besluit te nemen.”

~~Herstelopdracht 1: actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering van eigen geluidnorm~~

In de eerste plaats heeft de Afdeling de raad en het college opgedragen om de (eigen) geluidnorm van ten hoogste 47 dB Lden en 41 dB Lnight van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning te voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering of een ander besluit te nemen. De huidige onderbouwing (in het MER) kan niet als zodanig worden aangemerkt.

Om dit te herstellen heeft Pondera een aanvullende motivering van de (eigen) geluidnorm voor het windpark opgesteld zodat alsnog wordt voldaan aan de voorwaarde uit de rechtspraak voor zogenoemde 'eigen' planregels in bestemmingsplannen voor windparken (een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering). Deze is bijgevoegd als bijlage 20.

Het advies en de conclusies uit deze motivering nemen we geheel over en verwerken die in het bestemmingsplan.

Uit de analyses in het rapport van Pondera blijkt dat bij realisatie van Energielandgoed Wells Meer zonder geluidvoorzieningen de maximale geluidbelasting 49 dB Lden bedraagt, waarbij het percentage ernstig gehinderden 2,3% telt van de omwonenden van het windpark. Er is één woning met deze geluidbelasting. De overige woningen ontvangen een geluidbelasting van 47 dB Lden of minder.

Het reduceren van de geluidbelasting van Energielandgoed Wells Meer tot maximaal 47 dB Lden zorgt voor minder ernstig gehinderden (2,0% van de omwonenden of 2,0 personen). Dit gaat gepaard met een geschat opbrengstverlies van circa 2%. De gevoeligheidsanalyse, die rekening houdt met een, niet bewezen, mogelijk hogere hinderervaring bij een lagere dosis aan geluid, leidt tot maximaal 4,2 personen met ernstige hinder binnenshuis (4,1% van de omwonenden) in het geval van een conservatieve dosis-hinderrelatie.

Gezien de relatief lage belastingen (veel woningen met 40 dB Lden of lager) en het feit dat er vanuit wetenschappelijk perspectief (zie paragraaf 3.3) geen reden is om een lagere norm te stellen, leidt een geluidnorm van 47 dB Lden niet tot onaanvaardbare hinder of gezondheidseffecten. Omwonenden worden hiermee beschermd tegen geluidbelastingen van 48 of 49 dB Lden, die gepaard gaan met 10-12% ernstige hinder binnenshuis en 22-26% ernstige hinder buitenshuis. Bij een geluidnorm van 47 dB Lden wordt daarnaast geen overschrijding van de Vercammen-curve, en daarmee verwachte hinder als gevolg van laagfrequent geluid, verwacht. Bij dergelijke geluidniveaus is overschrijding van de Vercammen-curve, en daarmee verwachte hinder als gevolg van laagfrequent geluid, mogelijk.

In de onderstaande tabel is het productieverlies aangegeven.

Situatie	Ernstig gehinderde binnenshuis		Productieverlies		
	Aantal	% van populatie	Per jaar	% van totaal windenergie productie	Aantal huishoudens
Ref. Situatie (zonder ELWM).	0,1	0,1 %	--	--	--
Met ELWM zonder geluidmitigatie (Lden < 49 dB)	2,3	2,3 %	--	--	--
Met ELWM zonder geluidmitigatie (Lden < 47 dB)	2,0	2,0 %	1550 MWh/jr	2 %	450
Met ELWM zonder geluidmitigatie (Lden < 45 dB)	1,5	1,5 %	4200 MWh/jr	6 %	1200
Met ELWM zonder geluidmitigatie (Lden < 44 dB)	1,1	1,1 %	7400 MWh/jr	10 %	2100

Conclusie

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt leidt het stellen van een norm van 47 dB Lden tot productieverlies in vergelijking tot de norm van 49 dB Lden. Bij een keuze voor 47 dB Lden is het productieverlies nog aanvaardbaar afgezet tegenover het aantal ernstig gehinderden. Onder de 47 dB Lden neemt het productieverlies heel hard toe, terwijl het aantal ernstig gehinderden niet meer veel afneemt. Met de keuze voor een norm van 47 dB Lden ontstaat hierin het beste "evenwicht".

Voor de duidelijkheid. Als het hierboven gaat over productieverlies gaat het over het productieverlies ten opzichte van de situatie zonder mitigatie (zonder geluidsvorschriften). Bij een geluidsnorm van 47 dB Lden is er geen productieverlies ten opzichte van het eerder vastgesteld bestemmingsplan Energielandgoed Wells Meer. Daarin was ook al een geluidsnorm van 47 dB Lden opgenomen.

Een afweging van de betrokken belangen leidt dan ook tot een norm van 47 dB Lden.

Bij gebrek aan een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering heeft de Afdeling ook nog geen oordeel kunnen geven over de beroepsgronden over geluid van drie appellanten. Over deze betogen met betrekking tot (het onderzoek naar) de toename van de (cumulatieve) geluidbelasting, zal pas in de einduitspraak een oordeel volgen. Wij verwachten hier geen problemen omdat uit de geluidsonderzoeken blijkt dat aan de "eigen" geluidnormen van het plan wordt voldaan.

Wijziging in het bestemmingsplan

Bij de toelichting bij het bestemmingsplan wordt een nieuwe bijlage gevoegd (bijlage 20). Dit is de aanvullende motivering van de milieunormen. Een samenvatting van de uitkomsten van deze motivering met een conclusie is toegevoegd aan de toelichting van het bestemmingsplan.

De exacte wijziging van het bestemmingsplan is aangegeven in bijlage A bij het concept raadsvoorstel.

Herstelopdracht 2: motiveren (ontbreken) noodzakelijkheid landschappelijke inpassing

Ten tweede heeft de Afdeling de raad opgedragen om te motiveren waarom de landschappelijke inpassing op het perceel Wezerweg 16a (eerder wel en nu) niet (meer) noodzakelijk is, of een ander besluit te nemen. De raad heeft de belangen van de appellant die woont op dit perceel

onvoldoende gemotiveerd en ook is onvoldoende duidelijk waarom de landschappelijke inpassing niet meer noodzakelijk is. Zo overweegt de Afdeling in rechtsoverweging 48.3 en 48.4 (onder meer) het volgende:

"48.3 (...)

De raad heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat in het algemeen geen blijvende rechten ontleend kunnen worden aan een geldend bestemmingsplan en hij mocht ook verwijzen naar de conclusies die in het MER zijn getrokken over het woon- en leefklimaat. Maar uit het verweer van de raad en de plantoelichting blijkt onvoldoende duidelijk of en in hoeverre de raad de belangen van [appellant sub 4] heeft meegewogen, waarbij van belang is dat zijn perceel midden in het energielandgoed is gelegen en nog voor wonen wordt bestemd."

"48.4 (...)

De omgeving van [appellant sub 4] zal namelijk aanmerkelijk veranderen door de komst van het Energielandgoed. Volgens de raad loopt het perceel van [appellant sub 4] zeer ruim om de woning en de tuin van [appellant sub 4] heen, die volgens de raad ook omgeven is door groen. De Afdeling stelt echter vast dat de gronden met de woonbestemming niet midden op het perceel van [appellant sub 4] liggen. De kortste afstand tussen het vlak met de woonbestemming en het Energielandgoed is ongeveer 7,5 m. De kortste afstand tussen de woning van [appellant sub 4] en het Energielandgoed is ongeveer 33 m. Zoals is overwogen onder 48.2 laten de bouwregels in het bestemmingsplan toe dat de zonnepanelen direct langs de perceelsgrens worden geplaatst. Uit het verweer van de raad blijkt onvoldoende of en hoe de raad de impact van een dergelijke invulling van het bestemmingsplan heeft meegewogen. De raad heeft daarmee onvoldoende gemotiveerd waarom de landschappelijke inpassing van het perceel van [appellant sub 4] niet noodzakelijk is."

Ook dit onderdeel is hersteld. Er is een nadere onderbouwing opgesteld van de landschappelijke inpassing van het perceel Wezerweg 16a in relatie tot het bestemmingsplan ELWM met als nieuw uitgangspunt dat deze landschappelijke inpassing noodzakelijk is (zie bijlage 19 Landschappelijke inpassing Wezerweg 16a). Het eerder opgestelde landsschappelijk inpassingsplan dat door het college is goedgekeurd is hiermee verder aangevuld.

Deze aanvulling bestaat uit twee delen. Één deel wat noodzakelijk is en met een voorwaardelijke verplichting is opgenomen in de regels van het bestemmingsplan (artikel 5 Energielandgoed) en een optioneel deel met drie opties voor het plaatsen van bomen in de tuin van de Wezerweg 16a. Dit optionele deel wordt alleen gerealiseerd met instemming van de eigenaar.

Het inpassingsplan ziet op het herstellen van de dichte beplanting rondom de voormalige eendenkooi door de aanplant bomen en een struweel/houtwal bestaande uit een mix van inheemse heesters. Met de versterking van de contouren van de eendenkooi wordt de herkenbaarheid van de eendenkooi verbeterd en wordt het zicht vanuit de woning Wezerweg 16a op het omliggende zonnepark sterk verminderd met behoud van het zicht vanuit de woning op de weide te midden van de eendenkooi. Met deze beplanting wordt tevens deels het zicht op de onderste helft van de windturbines verminderd. Met deze maatregelen is er sprake van een goede stevige landschappelijke inpassing van het perceel Wezerweg 16a in relatie tot het Energielandgoed. De realisatie van deze landschappelijke inpassing is middels een voorwaardelijke verplichting geborgd. Deze is gesitueerd op eigendom van de gemeente zodat we hier ook zeggenschap over hebben.

Daarnaast zijn er in het optionele deel drie extra opties opgenomen in de landschappelijke inpassing. Deze zijn niet met een voorwaardelijke verplichting verbonden aan het bestemmingsplan. We zijn namelijk geen eigenaar van die grond.

De nieuwe landschappelijk inpassing is voorgelegd aan eigenaar van de Wezerweg 16a. In de bijlage zijn reactie.

Hierin wordt ten aanzien van de landschappelijke inpassing aangegeven dat niet voldoende duidelijk is wat de grootte is van de aan te planten bomen rondom het perceel. Vervolgens geeft de

eigenaar aan dat hij de keuze maakt voor variant 1c uit de opties die hem zijn aangeboden. Daarbij wil hij ook graag weten wat de grootte is van de aan te planten leibomen en ook vraagt hij om een metalen stellage zodat die bomen voldoende houvast hebben en er sprake is van een duurzame oplossing.

We hebben de landschappelijke inpassing hierop aangepast. Er is niet alleen een omtrek van de stam aangegeven, maar ook indicatief de hoogte van de aan te planten bomen. Daarbij is er gekozen voor een mix van boomsoorten zodat er een robuust struweel met bomen ontstaat die in het geval van ziekte resistenter is en meerwaarde heeft voor de biodiversiteit. Het zicht op groen is hiermee ook toekomstbestendiger.

Ook voor de leibomen is de indicatieve hoogte aangegeven. Voor bomen met een dergelijke omvang is een metalen stellage eigenlijk niet meer noodzakelijk, maar er is wel voor gekozen om in het plan aan te geven dat we bereid zijn die te plaatsen.

Wijziging in het bestemmingsplan

Bij de toelichting en de regels van het bestemmingsplan wordt een nieuwe bijlage gevoegd (bijlage 3 bij de regels en bijlage 19 bij de toelichting). Dit is de landschappelijke inpassing voor de Wezerweg 16a. Dit wordt ook verwerkt in de toelichting en de regels van het plan.

In de regels wordt de landschappelijke inpassing als voorwaardelijke verplichting opgenomen. De exacte wijzigingen zijn opgenomen in de bijlage bij het bijgevoegde concept raadsbesluit.

Voor beide herstelopdrachten wordt er in de toelichting ook nog een aanvullende paragraaf opgenomen met een toelichting over dit herstelbesluit. Ook hiervan is de exacte wijziging terug te vinden in de bijlage van het bijgevoegde concept raadsvoorstel.

Tonaal geluid

Het Rijk moet als gevolg van een uitspraak van de Afdeling nieuwe algemene milieuregels voor windparken opstellen. Ter voorbereiding hiervan maakt het Rijk een milieueffectrapport (MER). Op 12 oktober 2023 zijn de concept milieuregels en het PlanMER gepubliceerd. Uit dit PlanMER blijkt dat een norm voor tonaal geluid zinvol is. Tonaal geluid is geluid met duidelijk hoorbare zuivere tonen. In het algemeen is het geluid van een windturbine niet tonaal. Dit komt zeer zelden voor. Het is echter niet uit te sluiten dat enige tonaliteit optreedt (bijvoorbeeld door een mankement of fabricagefout). Als dit wel optreedt is het belangrijk om omwonenden hiertegen te beschermen. Tonaal geluid wordt namelijk wel als flink hinderlijk ervaren.

Om de omwonenden van het Energielandgoed goed te beschermen wordt er een extra planregel opgenomen tegen geluidhinder van de windturbines.

In de bijlage van het bijgevoegde concept raadsbesluit is de exacte wijziging van het bestemmingsplan aangegeven.

Communicatie

Het herstelbesluit zal onverwijld ter beschikking worden gesteld aan de Afdeling.

We publiceren het besluit via het gemeenteblad, de website van het Energielandgoed en de de Maasduinen Courant.

Juridische aspecten

De stukken liggen 6 weken ter inzage.

Tegen het herstelbesluit kan beroep worden ingesteld. De beroepsmogelijkheden zijn, in beginsel, beperkt tot de wijzigingen van het herstelplan. Ook de afdeling zal de appellanten om een zienswijze vragen. Gelet op de relatief korte omvang van de te herstellen gebreken, zal de Afdeling naar verwachting binnen een relatief korte termijn uitspraak kunnen doen zonder nieuwe zitting.

Financiën/ fiscale gevolgen

De kosten voor het opstellen van het herstelbesluit komen voor onze rekening en komen ten laste van FCL 7.723.101 Energielandgoed Wells Meer fase 4.

Voorstel

Wij stellen u voor:

Het bestemmingsplan Energielandgoed Wells Meer met identificatienummer NL.IMRO.0893.BP20005ELWMWEL-VA02 opnieuw vast te stellen met daarin doorgevoerde aanpassingen zoals beschreven in bijlage A. Het nieuwe plan krijgt het identificatienummer NL.IMRO.0893BP20005ELWMWEL-VA03.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Bergen (L),

H.H.M. Timmermans
Secretaris

M.H.D. Rauner
Burgemeester

Bijlage(n)

Uitspraak over BP ELWM door Raad van State van 24 december 2024

Memo Hekkelman over de uitspraak ELWM van 30 januari 2025

Bijlage 19 Herstelbesluit: Landschappelijke inpassing Wezerweg 16a

Reactie landschappelijke inpassing Wezerweg 16a ANONIEM

Bijlage 20 Herstelbesluit: Motovering milieunormen

Gewijzigde bestemmingsplan ELWM met zichtbare wijzigingen (Toelichting, regels en verbeelding)

Raadsbesluit herstelbesluit ELWM 2025